

Секція: Гроші, фінанси і кредит

Золковер Андрій Олександрович

кандидат економічних наук,

докторант кафедри бізнес-економіки та туризму

Київський національний університет технологій та дизайну

м. Київ, Україна

МОДЕЛЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ У ФРАНЦІЇ

Фінансовий ринок у розвинутих країнах відіграє основну роль у перерозподілі вільних коштів населення та підприємств та суб'єктів, що мають потребу у фінансових ресурсах. Розглянемо модель регулювання фінансового ринку Франції.

У Франції застосовується функціональна модель регулювання фінансових ринків. Особливістю французької системи регулювання є значна роль Міністерства економіки, фінансів і промисловості (MINEFI) в нагляді за операціями фінансових компаній. MINEFI затверджує правила функціонування регуляторів, бере участь в їх правлінні і контролює Європейський форум по страхуванню депозитів і страхових внесків (European Forum of Deposit Insurers) [2]. Цей форум наділений повноваженням виділяти кошти фондів проблемним установам.

Після кризи 2008-2009 рр. влада Франції провела структурні реформи з метою удосконалення розгалуженого регулятивного апарату країни фінансової сфери. В 2010 р. на базі декількох органів був створений особливий мегарегулятор банківського і страхового ринку Франції – Служба по пруденційному контролю Франції (l'Autorité de contrôle prudentiel, ACPR). Діяльність відомств у складі ACPR функціонально розмежована за напрямками нагляду і ліцензування: контроль відповідності угоди Базель III й іншим стандартам регулювання операцій з фінансовими

інструментами; ліцензування фінансових посередників, регулювання концентрації активів (ринкова конкуренція, якість бізнес-середовища), інформування національних і наднаціональних регуляторів фінансового ринку. Автономний регулятор фінансових ринків – Комісія з фінансових ринків (Autorité des Marchés Financiers) виконує функцію гарантування прав інвесторів і має повноваження дисциплінарних стягнень через Санкційний комітет (Commission des Sanctions). Вона фінансується з внесків регульованих компаній. Макропруденційну політику реалізує Вища рада з фінансової стабільності (Haut Conseil de Stabilité Financière), яку очолює Міністр MINEFI. До повноважень цього відомства належить виділення додаткових коштів для підтримки неплатоспроможних, але вагомих фінансових установ Франції [3].

У рамках функціональної моделі регулювання операцій різних фінансових ринків регулюються незалежними регуляторами. Це дає такі основні переваги: єдине застосування правових норм, чітке розмежування повноважень між органами, спеціалізація працівників контролюючих органів. Можна виділити також переваги функціональної моделі регулювання фінансових ринків у Франції. Це, зокрема, здатність регуляторів здійснювати послідовний контроль різних видів діяльності незалежно від юридичного статусу піднаглядної установи. Ще однією перевагою є високий професіоналізм штату регуляторних органів, які відстежують фінансові ризики за кожним видом операцій.

Недоліки функціональної моделі Франції: складність «ідентифікації» регульованих угод. Наразі відбувається процес розширення меж діяльності фінансових компаній, створення нових, часто гібридних фінансових продуктів і послуг, тому регулятори можуть зіткнутися з проблемою визначення повноважень щодо контролю нових видів діяльності. Викликом стає вірогідність «непопадання» інноваційного інструменту в сферу компетенції регуляторів. Інший дисбаланс функціонального методу –

надмірність і дублювання функцій регуляторів. У певних умовах керівники різних органів можуть займати різні позиції відносно піднаглядних компаній, а це може загрожувати бізнесу додатковими ризиками. Функціональним регуляторам потрібно більше зусиль для проведення наглядових процедур і міжвідомчої координації. Існує також імовірний ризик поступок, до яких веде конкуренція наглядових структур, особливо у випадку права вибору в регульованих компаній регулятора, один з яких фінансується за рахунок їх внесків. Так, в умовах залежності від податкових надходжень, небюджетні фінансові регулятори, що функціонують у Франції, стають особливо чутливими.

Література

1. Le ministère de l'Économie et des Finances. URL: <https://www.gouvernement.fr/le-ministere-de-l-economie-et-des-finances> (дата звернення 02.11.2019)
2. A Financial System That Creates Economic Opportunities Capital Markets. URL: <https://www.treasury.gov/press-center/press-releases/Documents/A-Financial-System-Capital-Markets-FINAL-FINAL.pdf>
3. Recent developments in supervisory structures in the EU Member States (2007-10), ECB. Recent developments in supervisory structures. URL: https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/report_on_supervisory_structures2010en.pdf (дата звернення 02.11.2019)